

XVI. PRO SCIENTIA ARANYÉRMESEK KONFERENCIÁJA SZEGED, 2022. OKTÓBER 13-15.

Trauma és emlékezet Jon Fosse Stengd gitar című regényében

Domsa Zsófia

Jon Fosse műveiben meghatározó szerepet játszik a személyek nyugtalansága, amely gyakran kapcsolódik múltban történt traumatikus eseményekhez. Fosse alakjai mintha fájdalmas emlékeik csapdájában élnének, de traumájuk oka vagy kiindulópontja többnyire rejtve marad az olvasó előtt.

Az 1985-ben született Stengd gitar (Zárt gitár) című regény Livről, egy fiatal anyáról szól, aki kizárja magát abból a lakásából, ahol egyéves kisfiával egyedül él. A regényben ennek a végtelenül magányos, gondolataiba zárt embernek egy napját követhetjük nyomon.

A regény főszereplője mentális utazáson megy keresztül, miközben ide-oda hánykolódik önéletrajzi emlékei és hallucinációi között. A regény 1985-ös megjelenése óta az emlékezetkutatás forradalmi változáson ment keresztül, és a kutatók rámutattak, hogy emlékeink és a jövőképek szorosan összefüggnek egymással. Fosse regényében a rossz és a szép emlékek, a valóság és a hamis emlékképek, érzelmek, valamint a jövőről szóló gondolatok egymásra torlódnak.

Előadásomban azt vizsgálom, hogy Liv disszociatív hajlama és önéletrajzi emlékeinek képlékenysége hogyan alkot olyan önelbeszélést, amely töredékes jellege ellenére Liv számára folytonosságot jelent. Az olvasó ugyanakkor nehezen igazodik el a szöveg időrendjében, a traumaemlékek útvesztőjében. Liv regénye ezért közelebb visz minket azoknak a kognitív folyamatoknak a megértéséhez, amelyek a traumatikus élmények és az emlékezet összefüggéseit jellemzik.

